

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЦЕНТР ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я МОЗ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ
АКАДЕМІЯ НАУК ВИЩОЇ ШКОЛИ УКРАЇНИ
БАТУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ШОТА РУСТАВЕЛІ (ГРУЗІЯ)
РИЗЬКИЙ ПІВНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ЛАТВІЯ)
БАЛТІЙСЬКА МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ (ЛАТВІЯ)
WORLD ASSOCIATION FOR POSITIVE AND TRANSCULTURAL PSYCHOTHERAPY
(НІМЕЧЧИНА)
DARE INNOVATIONS (УГОРЩИНА)
КАГУЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОГДАНА ПЕТРИЧЕЙКА
ХАШДЕУ (МОЛДОВА)
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»
ІНСТИТУТ ПСИХОЛОГІЇ ІМЕНІ Г. С. КОСТЮКА НАПН УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА
ЦЕНТР УКРАЇНСЬКО-ЄВРОПЕЙСЬКОГО НАУКОВОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

III МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

«СУЧАСНІ НАПРЯМИ ЗМІН В УПРАВЛІННІ ОХОРОНОЮ ЗДОРОВ'Я: МОДЕРНІЗАЦІЯ, ЯКІСТЬ, ПСИХОЛОГІЯ ТА КОМУНІКАЦІЯ»

28 травня 2026 року
м. Одеса, Україна

Львів – Торунь
Liha-Pres
2026

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Шнайдер Станіслав Аркадійович – в.о. ректора Одеського національного медичного університету, доктор медичних наук, професор, член-кореспондент НАМН України, заслужений діяч науки і техніки України;
Запорожан Валерій Миколайович – голова Вченої Ради Одеського національного медичного університету, доктор медичних наук, професор, академік НАМН України;
Орабіна Тетяна Миколаївна – заступник генерального директора Центру громадського здоров'я МОЗ України, асистент кафедри менеджменту охорони здоров'я Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, PhD;
Марічерета Валерія Геннадіївна – перший проректор Одеського національного медичного університету, голова групи експертів МОЗ за напрямом «Акушерство та гінекологія» – експерт-консультант Міністра охорони здоров'я України, доктор медичних наук, професор, академік НАМН вищої освіти України;
Дідманідзе Ібраїм – керівник Центру мов та інформаційних технологій факультету освіти Батумського державного університету імені Шота Руставелі (Грузія);
Дьяков Роман – президент правління Ризького північного університету, доктор технічних наук, професор, академік (Латвія);
Волков Владислав – ректор Балтійської міжнародної академії, доктор суспільних наук, доцент (Латвія);
Марошвельді Дора – засновниця та генеральна директорка DARE Innovations;
Врабіс Сільвія – кафедра історії та теорії освіти факультету гуманітарних та педагогічних наук Державного університету «Богдан Петричейку Хашідеу», доктор психологічних наук (Молдова);
Бориц Вікторія Ігорівна – професор кафедри менеджменту охорони здоров'я та психології Одеського національного медичного університету, доктор економічних наук, професор;
Наконечний Олександр Григорович – президент Академії наук вищої школи України, доктор фізико-математичних наук, професор, академік Національної академії наук України;
Труніна Ірина Михайлівна – завідувач кафедри менеджменту і маркетингу Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського, доктор економічних наук, професор;
Векшовець Тетяна Андріївна – професор кафедри менеджменту охорони здоров'я Національного медичного університету імені О. О. Богомольця, директор ННЦ «Бізнес-школа НМУ імені О. О. Богомольця», доктор медичних наук, професор;
Рудінська Олена Володимирівна – завідувач кафедри менеджменту охорони здоров'я та психології Одеського національного медичного університету, кандидат економічних наук, доцент;
Храпкіна Валентина Валентинівна – професор кафедри менеджменту, маркетингу та підприємництва Національного університету «Києво-Могилянська академія», доктор економічних наук, професор;
Бабієнко Володимир Володимирович – завідувач кафедри гігієни, медичної екології та громадського здоров'я Одеського національного медичного університету, доктор медичних наук, професор;
Опря Євген Васильович – завідувач кафедри психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії Одеського національного медичного університету, доктор медичних наук, професор;
Литвиненко Ольга Дмитрівна – професор кафедри менеджменту охорони здоров'я та психології Одеського національного медичного університету, доктор психологічних наук, професор;
Сердюк Людмила Захарівна – головний науковий співробітник лабораторії психології особистості імені П. Р. Чамати Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України, доктор психологічних наук, професор;
Халік Олена Олександрівна – завідувач кафедри психології Університету Короля Данила, кандидат психологічних наук, доцент;
Кусик Наталія Львівна – начальник навчально-методичного відділу, доцент кафедри менеджменту охорони здоров'я та психології Одеського національного медичного університету, кандидат економічних наук, доцент.

С 91 **Сучасні напрями змін в управлінні охороною здоров'я: модернізація, якість, психологія та комунікація:** Міжнародна наукова конференція. За заг. ред. проф. В. Г. Марічерета, 28 травня 2026 року, м. Одеса. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2026. 452 с.
ISBN 978-966-397-640-2

До збірника матеріалів конференції увійшли тези доповідей, які стали предметом обговорення учасників Міжнародної наукової конференції «Сучасні напрями змін в управлінні охороною здоров'я: модернізація, якість, комунікація» у м. Одесі 31 травня 2024 року у Одеському національному медичному університеті.

Збірник зібраний науковими фахівцями Одеського національного медичного університету і розрахований на наукових та науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти.

УДК 351.77-048.35(062.552)

© Одеський національний медичний університет, 2026
ISBN 978-966-397-640-2
© Українсько-польське наукове видавництво
«Liha-Pres», 2026

Короткострокова психологічна допомога в медичних закладах: ефективність та організаційні аспекти впровадження	
Кантарьова Наталія Василівна	330
Психологічні особливості механізмів розвитку самоприйняття в осіб із підвищеною тривожністю	
Коваленко Лана Леонідівна.....	334
Психологічні механізми формування стресостійкості у дорослих на прифронтових територіях України	
Ковальова Марія Володимирівна, Клігман Ганна Миколаївна	338
Парадоксальна роль емпатії у структурі резильєнтності практикуючих психологів під час війни	
Ковальова Марія Володимирівна, Лесочко Ганна Володимирівна	342
Психологічні чинники розвитку емоційного інтелекту у молоді	
Ковальова Марія Володимирівна, Литовченко Ірина Сергіївна.....	346
Психологічні особливості саморегуляції фахівців допомагаючих професій в умовах хронічного стресу	
Ковальова Марія Володимирівна, Мангул Оксана Сергіївна.....	349
Емоційний інтелект як основа формування соціального статусу підлітків	
Левченко Аліна Юрївна	353
Психологічні механізми допомоги клієнтам із психосоматичними розладами	
Литвиненко Ольга Дмитрівна, Лстуча Наталія Володимирівна.....	359
Психологічні особливості переживання самотності жінками середнього віку в умовах воєнного стану	
Литвиненко Ольга Дмитрівна, Старцева Анна Василівна.....	361
Теоретичні аспекти зв'язку стилів прив'язаності та задоволеності романтичними стосунками у дорослих людей	
Литвиненко Ольга Дмитрівна, Широкова Марія Сергіївна.....	364
Психологічні механізми цифрового виснаження у дорослих користувачів соціальних мереж	
Мусаєва Вікторія Павлівна	367
Особливості перебігу панічних атак у цивільного населення в умовах воєнного стану та їх психокорекція	
Пєнова Інга Костянтинівна	371
Вплив стилів виховання на формування самооцінки підлітків	
Питлюк-Смеречинська Олександра Дмитрівна, Запхуляк Олег Зіновійович, Іванова Наталія Миколаївна.....	375

Важливими умовами успішної терапії є розвиток емоційної компетентності, зниження рівня хронічного стресу та формування навичок психологічної саморегуляції.

Практична значущість дослідження полягає у можливості використання отриманих теоретичних положень для розробки програм психологічного супроводу осіб із психосоматичними проявами, а також для профілактики психоемоційного виснаження та соматизації стресу.

Література:

1. Александер Ф. Психосоматична медицина: принципи та практичне застосування / пер. з англ. Київ : Основи, 2002. 352 с.

2. Титаренко Т. М. Життєстійкість особистості: соціальна необхідність та безпека. Київ : Інститут соціальної та політичної психології НАПН України, 2009. 105 с.

3. Lazarus R. S., Folkman S. Stress, Appraisal, and Coping. New York : Springer Publishing Company, 1984. 456 p.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-640-2-98>

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕЖИВАННЯ САМОТНОСТІ ЖІНКАМИ СЕРЕДНЬОГО ВІКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Литвиненко Ольга Дмитрівна

доктор психологічних наук,

професор кафедри менеджменту охорони здоров'я та психології

Одеський національний медичний університет

м. Одеса, Україна

Старцева Анна Василівна

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти

кафедри менеджменту охорони здоров'я та психології

Одеський національний медичний університет

м. Одеса, Україна

В умовах повномасштабної війни в Україні проблема психологічного благополуччя особистості набуває особливої наукової та практичної значущості. Воєнні дії, вимушене переміщення, втрата звичного способу життя, розлука з близькими, постійна небезпека, соціально-економічна

нестабільність та невизначеність майбутнього створюють потужний психотравмувальний фон, який безпосередньо впливає на емоційний стан особистості та особливості її соціального функціонування.

Одним із найбільш поширених психологічних феноменів у таких умовах є переживання самотності, яке особливо гостро проявляється у жінок середнього віку. Саме жінки частіше за інші соціальні групи переживають дефіцит емоційної підтримки, одночасно виконуючи численні ролі – матері, дружини, доньки, фахівчині, опікунки родини, нерідко залишаючи власні потреби поза увагою. У сучасних дослідженнях, присвячених соціально-психологічним особливостям переживання самотності жінками в умовах воєнного стану, встановлено, що воєнний стрес значно підвищує ризик формування емоційної ізоляції, тривожності, депресивних проявів та внутрішньої відчуженості. Також з'ясовано, що переживання самотності може посилюватися у ситуаціях втрати партнера, вимушеної міграції, сепарації з близькими, зміни соціального статусу або руйнування звичного соціального середовища.

Важливий внесок у розуміння психологічних особливостей самотності в умовах вимушеної міграції зробило емпіричне дослідження І. М. Леонової, присвячене вивченню переживання почуття самотності жінками – внутрішньо переміщеними особами (ВПО) [3]. Результати дослідження дозволили виявити низку індивідуально-психологічних чинників, пов'язаних із переживанням самотності. Емпірично встановлено, що даний феномен супроводжується почуттям безнадійності, внутрішньої дезорієнтації, втрати контролю над власним життям, обмеженням свободи вибору та труднощами в адаптації до нових обставин життя. На емоційно-поведінковому рівні це може проявлятися підвищеною дратівливістю, ворожістю, агресивними реакціями, конфліктністю, емоційною закритістю та соціальним відчуженням. Крім того, дослідницею встановлено взаємозв'язок між високим рівнем переживання самотності та такими емоційними станами, як образа, гіркота, розчарування, почуття несправедливості, що формуються внаслідок пережитих травматичних подій, втрати дому, звичного соціального середовища та вимушеного переселення. Особлива увага приділяється незадоволеним потребам жінок – ВПО, зокрема потребам в емоційній близькості, міжособистісній підтримці, сімейній взаємодії, самореалізації, професійній стабільності та матеріальній безпеці. Водночас високий рівень самотності, як правило, супроводжується такими особистісними характеристиками, як невротичність, емоційна лабільність, депресивність, спонтанна агресивність, підвищена чутливість до критики, відчуженість, труднощі

у формуванні довірливих міжособистісних стосунків, почуття бездомності та втрата життєвих орієнтирів.

Важливим доповненням до розуміння зазначеної проблематики є дослідження О. О. Романовської та Г. В. Крутько, присвячене проблемі психологічної ізоляції та самотності в умовах війни на прикладі внутрішньо переміщених осіб (ВПО) [1]. Авторки розглядають психологічну ізоляцію як стан внутрішнього дискомфорту, що виникає внаслідок розриву між потребою особистості у значущих соціальних контактах та реальними можливостями їх задоволення. Дослідниці наголошують, що в умовах війни психологічна ізоляція нерідко виконує захисну функцію, спрямовану на тимчасове зниження інтенсивності емоційного болю, проте її тривале збереження може призводити до соціальної дезадаптації, емоційного виснаження та зниження якості життя.

Емпіричні результати показали, що значна частина внутрішньо-переміщених осіб відчуває дефіцит спілкування, труднощі в емоційному саморозкритті, нерозуміння з боку оточення, сум за втраченим соціальним середовищем та труднощі у формуванні нових міжособистісних зв'язків. Зокрема, 35% респондентів регулярно відчувають нестачу соціальної взаємодії, а понад половина опитаних зазначає труднощі у встановленні нових дружніх контактів після вимушеного переміщення.

Порівняльний аналіз результатів обох досліджень підтверджує, що переживання самотності жінками в умовах війни є складним багатовимірним феноменом, який формується під впливом як об'єктивних соціально-ситуативних чинників (вимушене переселення, втрата дому, розрив значущих соціальних зв'язків, невизначеність майбутнього, економічна нестабільність), так і суб'єктивних особистісних чинників, серед яких особливого значення набувають емоційна лабільність, тривожність, депресивність, зниження особистісної ресурсності, нестійкість самооцінки, криза життєвих смислів, дефіцит психологічної безпеки.

Таким чином, результати проаналізованих досліджень свідчать про те, що самотність жінок середнього віку в умовах воєнного часу є не лише реакцією на зовнішні травматичні обставини, а й глибоким внутрішньоособистісним переживанням, яке охоплює емоційну, соціальну, мотиваційно-ціннісну та екзистенційну сферу особистості. Це, своєю чергою, обґрунтовує необхідність розробки комплексних практичних програм психологічної підтримки та рекомендацій, спрямованих на відновлення особистісних ресурсів, зміцнення соціальної підтримки, формування адаптивних копінг-стратегій та відновлення суб'єктивного відчуття психологічної безпеки.

Література:

1. Романовська О. О., Крутько Г. В. Проблема психологічної ізоляції та самотності в умовах війни. *Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія*. 2024. № 2. С. 86–107. <https://doi.org/10.20998/2078-7782.2024.2.08>
2. Леонова І. М. Соціально-психологічні чинники, які впливають на самотність жінок-мешканок тимчасово окупованої території. *Габітус*. 2021. № 22. С. 132–138. <https://doi.org/10.32843/2663-5208.2021.22.23>
3. Леонова І. М. Соціально-психологічні особливості переживання почуття самотності жінками – внутрішньо переміщеними особами. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Психологія*. 2021. № 1. С. 51–56. <https://doi.org/10.32838/2709-3093/2021.1/09>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-640-2-99>

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЗВ'ЯЗКУ СТИЛІВ ПРИВ'ЯЗАНOSTІ ТА ЗАДОВОЛЕНOSTІ РОМАНТИЧНИМИ СТОСУНКАМИ У ДОРОСЛИХ ЛЮДЕЙ

Литвиненко Ольга Дмитрівна

доктор психологічних наук,

професор кафедри менеджменту охорони здоров'я та психології

Одеський національний медичний університет

м. Одеса, Україна

Широкова Марія Сергіївна

здобувачка вищої освіти

Одеський національний медичний університет

м. Одеса, Україна

Актуальність дослідження обумовлена потребою ґрунтовного аналізу психологічних чинників, що впливають на якість романтичних стосунків. Стили прив'язаності, концептуалізовані Дж. Боулбі та М. Ейнсворт і надалі розвинені в теорії дорослої прив'язаності К. Хейзен і П. Шейвера, розглядаються як відносно стабільні внутрішні моделі сприйняття себе та інших. Вони мають істотний вплив на рівень задоволеності партнерством, інтенсивність конфліктів, емоційну близькість і загальну стійкість взаємин. Особливого значення